

GIỚI THIỆU KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU ĐỀ TÀI KHOA HỌC

Tên đề tài: "*Nghiên cứu tác động, xu hướng biến đổi của Phật giáo và tín ngưỡng dân gian đến đời sống chính trị tại Hà Nội*".

Mã số: 01X-11/01-2011-2

Chủ nhiệm đề tài: PGS.TS. Nguyễn Thúy Vân

Đơn vị thực hiện: Trường Đại học Khoa học xã hội và Nhân văn, Đại học Quốc gia Hà Nội

Đơn vị được giao kế hoạch: Sở Khoa học và Công nghệ thành phố Hà Nội

Đề tài là công trình nghiên cứu khoa học công phu, nghiêm túc nêu rõ sự tác động, xu hướng biến đổi của Phật giáo và tín ngưỡng dân gian đến đời sống chính trị của Thủ đô Hà Nội.

Đời sống chính trị là một bộ phận rất nhạy cảm trong đời sống xã hội, chỉ cần một biến động nhỏ trong đời sống chính trị cũng có tác động sâu sắc đến mọi mặt của đời sống xã hội, đôi khi có thể làm thay đổi cả chế độ xã hội. Trong các yếu tố tác động đến đời sống chính trị, tôn giáo và tín ngưỡng là những yếu tố có tác động quan trọng đến đời sống chính trị, có khả năng làm nên diện mạo, sự khác biệt của đời sống chính trị của mỗi quốc gia, vùng miền, tùy theo từng giai đoạn cụ thể.

Với tư cách là trung tâm chính trị, kinh tế, văn hóa, xã hội, tôn giáo trong cả nước nên diện mạo đời sống chính trị ở Hà Nội biểu hiện rất sinh động, phong phú nhưng cũng rất phức tạp, dưới sự chi phối của các yếu tố đặc thù, đặc biệt là sự tác động của tôn giáo, tín ngưỡng

đang hoạt động trên địa bàn Thủ đô.

Sự tác động, xu hướng biến đổi của Phật giáo và tín ngưỡng dân gian đến đời sống chính trị ở Thủ đô Hà Nội diễn ra theo cả hai chiều hướng: tích cực và tiêu cực. Nếu sự phát triển của Phật giáo và tín ngưỡng dân gian thông qua các sinh hoạt tín ngưỡng mang đến một bầu không khí dân chủ và tự do tín ngưỡng trong đời sống tinh thần của người dân Thủ đô; đáp ứng được nhu cầu tín ngưỡng, tâm linh của người dân; phát triển các giá trị truyền thống văn hóa dân tộc thông qua các hoạt động tôn giáo, tín ngưỡng; làm cho người dân phấn khởi, tin vào chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước, tự giác tiến hành các hoạt động tôn giáo, tín ngưỡng theo pháp luật, thì mặt khác, nó đồng thời cũng có những tác động tiêu cực tới đời sống chính trị ở Thủ đô thể hiện rõ trên hai phương diện: an ninh trật tự và nhận thức chính trị. Việc gia tăng hoạt động của Phật giáo và tín ngưỡng dân gian đôi lúc làm ảnh hưởng đến trật tự

an toàn giao thông (những lễ hội đông và diễn ra ở các đường phố chính), an toàn cháy nổ (hóa vàng mã nhiều). Khi nhu cầu tín ngưỡng tăng, các cơ sở thờ tự, thực hành tín ngưỡng như chùa, đền, điện phủ bị quá tải, thậm chí nhiều nơi xảy ra sự tranh chấp, kiện tụng giữa các nhà tu hành trong các cơ sở thờ tự này, làm ảnh hưởng không nhỏ đến an ninh, chính trị trên các địa bàn trên (Với những vụ việc cụ thể được dẫn ra trong đề tài). Sự gia tăng các hoạt động của Phật giáo và tín ngưỡng dân gian trên địa bàn Thủ đô còn kéo theo nhu cầu cần phải mở mang, xây dựng, sửa chữa, tu bổ cho các chùa rộng hơn, quy mô hơn để đáp ứng nhu cầu và hoạt động tín ngưỡng của người dân, dẫn đến một số cơ sở thờ tự làm bừa, làm ẩu, tự ý coi nói, xây dựng chùa không xin phép, làm phá vỡ cảnh quan chung và ảnh hưởng đến an ninh trật tự của địa phương, làm cơ quan quản lý nhà nước gặp nhiều khó khăn trong quản lý, nhất là, mối quan hệ giữa chính quyền cơ sở với nhân dân, với các vị chức sắc ở nơi đó gặp trở ngại, ít nhiều ảnh hưởng tới uy tín của Phật giáo. Những biến thái của sinh hoạt tôn giáo, tín ngưỡng còn dễ bị kẻ xấu lợi dụng để trục lợi, kiếm tiền bất chính hoặc tiến hành các âm mưu phá hoại chính trị. Các hiện tượng tôn giáo, tín ngưỡng, tâm linh mới phát sinh trong giai đoạn hiện nay còn có nguy cơ làm

suy giảm niềm tin vào thế giới quan duy vật đúng đắn, làm phương hại đến các hoạt động chính trị lành mạnh.

Xu thế toàn cầu hoá, thế tục hóa và dân tộc hóa của Phật giáo và tín ngưỡng dân gian trên địa bàn Thủ đô, *một mặt*, tạo ra sự sôi động, hòa nhập, mở rộng vai trò, ảnh hưởng của Phật giáo nói riêng, tôn giáo nói chung và tín ngưỡng dân gian đến các tầng lớp dân cư của Thủ đô và trong cả nước, cũng qua đó, giới thiệu với bạn bè trên thế giới về những nét đặc sắc trong văn hóa, tín ngưỡng truyền thống của Việt Nam; *mặt khác*, đây cũng là môi trường khó kiểm soát, dễ bị các thế lực thù địch lợi dụng tiến hành các hoạt động chống phá Đảng, Nhà nước thông qua chiêu bài tôn giáo, tín ngưỡng.

Trên cơ sở phân tích sự tác động, xu hướng biến đổi của Phật giáo và tín ngưỡng dân gian trên địa bàn Thủ đô Hà Nội, đề tài đưa ra một số kiến nghị và giải pháp thiết thực, hiệu quả, phù hợp với đặc thù của Thủ đô, nhằm ổn định đời sống chính trị, phát huy những giá trị văn hóa, đạo đức tốt đẹp của tôn giáo. Những giải pháp đó hướng vào các cơ quan liên quan trực tiếp đến hoạt động quản lý tôn giáo, tín ngưỡng như: Ban Tôn giáo, Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch thành phố Hà Nội và các cấp, ban ngành ở quận, huyện, phường, xã cụ thể.

